στὸν Λαὸ μὲ τὴν ἀποστολὴ νὰ τὸ νοιώσῃ ὁ Λαός, νὰ τὸ αἰσθανθῇ.

Ὅλ' οἱ ἐπίσημοι ἀπὸ τοὺς Κυβερνῆτες ἴσα μὲ τοὺς ἱεροκήρυκες τὸν περιφρονοῦν, ἀφοῦ τοῦ μιλᾶνε μιὰ γλῶσσα ποὺ τοῦ εἶνε καθολοκληρίαν ξένη, Κινέζικη. Ὅλοι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς δράσεώς τους ἀνυψώνουν τὸ παχύτατο τεῖχος τῆς γλωσσικῆς ψευτιᾶς. Ὅλοι—καὶ πρῶτοι πρῶτοι οἱ δημοσιογράφοι, ποὺ ἔχουν τὴν ὑποχρέωσι νὰνοίγουν τοῦ Λαοῦ τὰ μάτια πρὸς τὴν Ἀλήθεια—τὸν ἀπατοῦν, ἀφοῦ τοῦ δείχνουν τὰ πράγματα μὲ τέτοιο τρόπο ποὺ νὰ μὴ 'μπορῇ νὰ τὰ νοιώσῃ.

Κ' ἔρχεται σήμερα ὁ Δήμαρχος— ἕνας δυνατὸς κ' ἕνας ἐλεύθερος ἀπὸ προλήψεις γίγαντας— νὰ τὸ γκρεμίσῃ μὲ τὴν ἀτσαλένια γροθιά του τὸ τεῖχος αὐτό.

Μπράβο του! Ὁ Λαὸς μὲ τὴν ἀγάπη του τὸν ἀνάδειξε ἄρχοντά του κι' αὐτὸς δὲν ἠμποροῦσε παρὰ νὰ φιλοδοξήσῃ νὰ τὸν νοιώσῃ καὶ νὰ τὸν ἐκτιμήσῃ ὁ Λαός. Καὶ γι' αὐτὸ θὰ βγάλῃ τὴν λογοδοσία του στὴν γλῶσσα τοῦ Λαοῦ. Καὶ ἡ λογοδοσία του αὐτὴ θὰ εἶνε τὸ εὐγενέστερο καὶ τὸ μεγαλείτερο ἔργο τῆς Δημαρχίας του. Θὰ εἶνε ἡ τρανωτέρα ἀπόδειξις ὅτι δὲν περιφρονεῖ τὸν Λαόν, ὁ ὁποῖος τὸν ἄρησε νὰ πατήσῃ ἀπάνω στὴν ἀγάπη του καὶ νὰναδειχθῇ, ἀλλὰ τὸν εὐγνωμονεῖ, ἀλλὰ τὸν νοιάζεζεται, ἀλλὰ κοιτάζει νὰ τοῦ δείξῃ μὲ κάθε τρόπο τὴν ἀγάπη του.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Ο ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΗΣ

Ἡ πόλις εἶνε λευκή Ἡ πόλις εἶνε ὡραία. Ἡ πόλις εἶνε γεμάτη παλάτια. Παραδίσεια στολισμένα κάθονται γύρω της ὅλα τὰ βουνά, νυμφικὰ λάμπουν τὰ μαρμαρένια της παλάτια. Καὶ ὁ Ἥλιος κατάχρυσος περιπατεῖ μόνος εἰς τοὺς ἐρήμους της δρόμους καὶ κλαίει. Κατάκλεισται εἶνε ὅλαι αἱ θύραι, κατάκλειστα εἶνε ὅλα τὰ παράθυρα, ἡ πόλις εἶνε νεκρό. Ἡ πόλις ἄλλοτε ἦτο ὅλη ζωὴ καὶ ἐώρταζε λαμπρὰς ἑορτὰς καὶ ἕνα Κακὸν Πνεῦμα ἐπέρασε καὶ ἐμαρμάρωσε τὴν χαράν. Οἱ ἄνθρωποι εἶνε κλεισμένοι εἰς τὸ σκότος, αἱ ψυχαὶ δεμέναι εἰς σώματα νεκρά.

* * *

Ἀλλὰ τώρα τὴν πάμφωτον ἐρημίαν ἕνα ἆσμα ταράζει. Εἶνε ἕνας τραγουδιστής, ἕνας τραγουδιστὴς ποὺ περνᾶ. Ὁ Ἔρως τοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν, ποὺ τίποτε δὲν τὴν νικᾶ, ὁ Ἔρως τοῦ ἔδωκεν ἕνα θαυμάσιον σπαθὶ ποὺ κόβει ὅλα τὰ δεσμά. Ὁ Ἔρως ποὺ ἐρωτεύθη τὴν ὡραίαν πόλιν, ὁ Ἔρως ποὺ ἐρωτεύεται ὅλας τὰς ψυχάς, τὸν ἔστειλε νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν πόλιν, νὰ ἐξυπνήσῃ ὅλας τὰς ψυχάς. Ὁ Τραγουδιστὴς περνᾶ καὶ τραγουδεῖ «ὦ λιγερὸν καὶ κοπτερὸν σπαθί μου», διαμαντένιο σπαθὶ τῆς Εὐμορφιᾶς. Καὶ γελᾷ καὶ περνᾷ τραγουδῶν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐρήμους δρόμους μαζὶ μὲ τὸν Ἥλιον ποὺ κλαίει.

* * *

Τραγουδεῖ τραγουδεῖ καὶ ὅλαι αἱ κλεισμέναι ψυχαὶ εἰς τὰ νεκρὰ σώματα, αἰσθάνονται εἰς τὰ σπλάγχνα των τὰ ἡδονικὰ ἀναταράγματα τῆς ὡραίας Σουλαμίτιδος. Καὶ ὁ Τραγουδιστὴς θὰ τραγουδῇ, θὰ τραγουδῇ, μὲ τὴν ὑψηλοτέραν καὶ γλυκυτέραν του φωνήν, θὰ τραγουδῇ ἕως ὅτου αἱ ψυχαὶ πεταχθοῦν καὶ ἀνοίξουν ὅλας τὰς θύρας, ὅλα τὰ παράθυρα, ἕως ὅτου προβάλλουν ὅλαι ἐρωτευμέναι εἰς τὸ φῶς, διὰ νὰ ἰδοῦν τὸν τραγουδιστήν, ἀλλ' ὁ τραγουδιστὴς δὲν θὰ εἶνε πλέον. Δὲν θὰ εἶνε ὁ τραγουδιστής, ἀλλὰ θὰ εἶνε ὅλαι αἱ ψυχαὶ ξυπνημέναι, ὅλαι αἱ θύραι καὶ τὰ παράθυρα ἀνοικτά, ἀλλὰ θὰ εἶνε ὅλαι αἱ ψυχαὶ ἐλευθερωμέναι, θὰ εἶνε ὅλαι αἱ ψυχαὶ ἐρωτευμέναι, ἐρωτευμέναι εἰς τὸ Φῶς.

Ι. ΑΝΕΜΟΣ

Ο κ. ΤΙΜΙΟΣ

Κι' αὐτὸς ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος τιμίους. Ἀπὸ ἐκείνους δηλ. ποὺ κατωρθωσαν, μὲ μέσα πολυποίκιλα καὶ γνωστότατα, νὰ πυργώσουν τὴν τιμιότητά του καὶ νὰ τὴν θεμελιώσουν ἀσάλευτη.

Ἦταν λογιστὴς τῆς Ἑταιρίας τῶν Βορ. Σιδηροδρόμων καὶ ταμίας τῆς Μουσικῆς Ἑταιρίας. Κανένας δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸν ὑποπτευθῇ εἰς τίποτε. Ὅταν μάλιστα διωρίσθηκε ταμίας τῆς Μουσικῆς Ἑταιρίας, ὅλες οἱ ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες τῆς ἔπλεξαν ἐγκώμια γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογήν της.

Κι' ὅμως ὁ κύριος αὐτὸς τσίστριψε γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ μαζῆ του κ' ἑκατὸν εἴκοσι χιλιαδοῦλες ἀπὸ τὰ δυὸ ταμεῖα, ποὺ τὸν εἶχαν γιὰ Κέρβερο.

Ποιὸς φταίει; Λιγώτερο ἀπ' ὅλους αὐτὸς καὶ περισσότερον ἐκεῖνοι ποὺ τοῦ εἶχαν τυφλὴ ἐμπιστοσύνη καὶ τὸν ἄφηναν ἀνεξέλεγκτον. Μισθὸν μεγάλον ἀπὸ τὴν Ἑτ. τῶν Σιδ. δὲν ἔπαιρνε. Μόλις 250 δρ. τὸ μῆνα. Κι' ὅμως ἐπλήρωνε 320 δρ. τὸν μῆνα μόνο γιὰ ἐνοίκιον. Καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς προϊσταμένους του δὲν ξιπαζότανε γι' αὐτό, καὶ κανένας δὲν ἐφρόντισε νὰ ἐξετάσῃ ποῦ τάβρισκε τὰ χρήματα ποὺ ἐξώδευε.

Οἱ καταχρασταὶ λοιπόν, τόσον τοῦ δημοσίου ὅσον καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ πλούτου, δημιουργοῦνται στὸν τόπο μας. Καὶ δημιουργοῦνται ἀπὸ τοὺς προϊσταμένους τους. Αὐτοὶ τοὺς παίρνουν στὸ λαιμό τους κι' αὐτοὶ 'νε ἠθικῶς ὑπεύθυνοι.

Ἂν δὲν βαρυέστε, διαβάστε καὶ κάτι ποὺ ἔγεινε στὴν Κύπρο μιὰ φορά, ὄχι πρὸ πολλῶν χρόνων.

Δυὸ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως — Ἐγγλέζοι ὅμως — περιερχόμενοι τὰς διαφόρους πόλεις πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν δημοσίων καταστημάτων, ἔφθασαν καὶ σ' ἕνα χωριό. Ὁ δεκατιστὴς τοὺς παρεκάλεσε νὰ δεχθοῦν νὰ φάνε στὸ σπῆτι του. Οἱ Ἐγγλέζοι ἐδέχθηκαν, ἔφαγαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος παρετήρησαν ὅτι τὰ ἐπιτραπέζια σκεύη ἦσαν πολυτελέστατα καὶ δυσανάλογα πρὸς τοὺς πόρους τοῦ δεκατιστοῦ καὶ ὑπελόγησαν ὅτι τὸ γεῦμα θὰ τοῦ ἐκόστισε παραπάνω ἀπὸ δώδεκα στερλίνες.

Ὅταν ἐτελείωσε λοιπὸν τὸ γεῦμα τὸν εὐχαρίστησαν γιὰ τὰς περιποιήσεις, τὸν συνεχάρησαν γιὰ τὴν πολυτελῆ ἐπίπλωσι τοῦ ἀρχοντικοῦ του καὶ ἐπιστρέψαντες στὴν ἕδραν τῆς διοικήσεως, τοῦ ἔστειλαν ἕναν ἀνακριτικὸν ὑπάλληλον γιὰ νὰ ἐξακριβώσῃ ποῦ καὶ πῶς ἀνεκάλυψε τὴν χρυσῆ αὐτὴ φλέβα ὁ κ. Δεκατιστής.

Καὶ θέλουν νὰ 'ποῦν μερικοὶ ὅτι στὴν Κύπρο, συνεπῶς καὶ στὴν Ἀγγλία, σπανιώτατα σημειώνουνται κρούσματα καταχρήσεων, ἐνῷ στὸν τόπον μας ἡ ἀρρώστια αὐτὴ κατάντησε ἐνδημική.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Σπεφάνι μὲ τριαντάφυλλα καὶ μὲ κισσὸ πλεγμένο
—τόνα τοῦ Βάκχου λούλουδο, τοῦ Ἔρωτα τὸ ἄλλο—
ἀπάνω στὸ κεφάλι μου πῶς ἤθελα νὰ βάλω
καὶ τὸ ποτῆρι νὰ στραγγῶ, κρασάκι γεμισμένο.
Τριαντάφυλλο, περήφανο τῆς Ἄνοιξις καμάρι,
Τριαντάφυλλο, ποῦ στοὺς Θεοὺς εἶσα περίσσιαι χάρι,
Τριαντάφυλλο μυροδιαστό, ποῦ τὰ ξωθὰ μαλλιά του
ὁ καρδιοκλέφτης Ἔρωτας μὲ σένα στεφανόνει
ὅταν χορεύῃ μ' ὄμορφες νεράϊδες στὸ ἁλῶνι,
στεφάνωσε καὶ μέναν, κ' εὐθὺς στὴν ὀμορφιά του
θὰ τραγουδήσω χαρωπὸ τραγοῦδι, θὰ μεθύσω
μὲ τὴν ξανθὴ ἀγάπη μου τρελλὸ χορὸ θὰ στήσω.

ΑΝΑΚΡΕΩΝ

Η ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εἰδοποιεῖ ὅτι

Χάριν τῆς Πρωτομαγιᾶς, θὰ κυκλοφορήσωσι τὴν παραμονὴν 30 Ἀπριλίου, μετὰ μεσημβρίαν καὶ τὴν πρωτομαγιὰν ἀπὸ πρωΐας καὶ μέχρι τῆς 9ης τῆς νυκτὸς ἁμαξοστοιχίαι καθ' ἑκάστην ὥραν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΡΗΤΟΡΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιγραφὴ ἑνὸς βιβλίου ποὺ βγήκε ἐδῶ καὶ τρεῖς μῆνες καὶ ἔχει 380 σελίδες χωρὶς τὰ περιεγόμενα. Μοῦ το δάνεισε κάποιος φίλος μου φιλόλογος καὶ μ' ἐσυμβούλεψε νὰ τὸ διαβάσω προσεχτικὰ καὶ γιὰ τὶς ὑψηλὲς ἰδέες, ἀλλὰ πρὸ πάντων γιὰ τὸ ὕφος, γιὰ τὴν γλῶσσα τὴν ὡραία, τὴν καλλιεπῆ, τὴν ποιητικὴ Τρεῖς φορὲς τὸ εἶχε μελετήσει ὁ φίλος μου καὶ πολλὲς φράσεις καὶ περικοπὲς εἶχεν ἀπομνημονέψει. Θυμάμαι μάλιστα τὴν ὥρα ποὺ τὸν ἔβρῆκα ἀπομνημόνευε «μετ' ἐμφάσεως,» μιὰ περικοπὴ «ἀλλ' ἐν ὀνόματι τριῶν χιλιετηρίδων...» Πήρα λοιπὸν κ' ἐγὼ νὰ τὸ διαβάσω, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ὅτι οὔτε τὸ μυαλό μου, οὔτε τὰ νεῦρα μου, οὔτε τὸ στομάχι μου δὲν εἶχαν τόση ἀντοχή, ὥστε νὰ νὰ διαβάσω κατὰ σειρὰ, ὅλο, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. — Ἐ! καλά, καὶ τότε πῶς γράφεις γιὰ ἕνα βιβλίο ποὺ δὲν ἐδιάβασες; Σ' αὐτὴ τὴν παρατήρησι μπορούσα ν' ἀπαντήσω ὅτι σὰ Ρωμηὸς ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ μιλῶ καὶ νὰ γράφω γιὰ πράματα ποὺ δὲν ἔρω. Δὲν ἔχω ὅμως ἀνάγκη νὰ καταφύγω σ' αὐτὴ τὴν ἀπάντησι καὶ νὰ ὁ λόγος. Πρῶτα καμπόσοι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λόγους, μοῦ εἶνε παλιοὶ γνώριμοι· ἔπειτα δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ γράψω οὔτε γιὰ τὸ διαπρεπὴ μελοποιὸν Σακελλαρίδη (σελ. 286) οὔτε γιὰ τὸ φοιβόληπτον μουσικὸν Παχτίκο σελ. 301), οὔτε γιὰ τὸ ψήφισμα τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Βόερς καὶ τὴν ἀπάντησι τοῦ Egerton (σελ. 238) —κι' αὐτὰ ρητορικοὶ λόγοι!—οὔτε γιὰ τοὺς νεκρικοὺς λόγους, οὔτε γιὰ τοὺς λόγους τοὺς μὴ ἐκφωνηθέντας ποὺ μπορούσαν ἴσως νὰ ὀνομασθοῦν—ἀφοῦ δὲν ἐκφωνήθησαν—λόγοι ἄλογοι. Μόνο γιὰ τὸ λόγο—πρόλογο «περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ αἰσθητικὴν καὶ ἐθνικὴν ἔποψιν» θὰ μιλήσω, καθὼς καὶ γιὰ τὸ λόγο «τὸν ἀπαγγελθέντα πρὸς τιμὴν τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Σολωμοῦ» καὶ ἂν οἱ ἀναγνώστες μου ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ λόγους κρίνουν καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους—ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα—τόσο τὸ καλλίτερο γιὰ μένα.

Ἂν ἐζούσαμε σ' ἄλλον τόπο, ἢ ἂν ὁ τόπος μας εἶταν ἀλλοιότικος, ὁλότελα περιττὸ θὰ εἴτανε νὰ γράφει κανεὶς τὸν καιρό του μιλώντας γιὰ τέτοιους λόγους. Οἱ στενοκέφαλοι, οἱ σχολαστικοί, οἱ δασκάλοι (σ' ὁποιοδήποτε κλάδο τῆς ζωῆς) δὲν εἶναι, ξεχωριστὸ, ἀποκλειστικὸ, χαρακτηριστικὸ γέννημα τοῦ τόπου μας. Ὄχι. Παντοῦ βρίσκουνται τ.τοια γεννήματα. Ἡ διαφορὰ εἶναι ὅτι σ' ἄλλους τόπους εἶναι βαλμένοι στὴ θέση τους, ἐνῶ σ' ἐμᾶς εἶναι διωρισμένοι καθηγηταὶ στὸ Πανεπιστήμιο Βασιλεύουν λοιπὸν σ' ἐμᾶς καὶ γιὰ κάμποσο καιρὸ ἀκόμα θὰ βασιλεύουν. Ὀπαδοὶ τῆς γλώσσας ποὺ ἐκάθηρεν ὁ Κοραῆς, θαυμασταὶ—κατὰ συνθήκη—τῶν ἀρχαίων, καὶ τόσο περσότερο, ὅσο λιγότερο τοὺς γνωρίζουν, περιφρονηταὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ νεώτερου—τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ τῆς Δύσεως κατὰ τὴν καθιερωμένη φράση—φωνακλάδες γιὰ τὰ πάτρια, αὐτὰ εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ ἐκείνων ποὺ μᾶς ὁδηγοῦν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν—δολιχοδρομίαν, πελαγοδρομίαν, οὐρανοδρομίαν—τῆς ὁρισμένης ἄνωθεν ἢ κάτωθεν ἱστορικῆς μας ἀποστολῆς. Λοιπὸν ἑνόσο βασιλεύουν αὐτοί, ἑνόσο αὐτοὶ ἔχουν στὰ χέρια τους τὴν ἐξουσία νὰ στραβόνουν τὸ ἔθνος καὶ νὰ τὸδηγοῦν στὸ βάραθρο τῆς ἱστορικῆς του καταστροφῆς δὲν εἶναι ἄσκοπο—τί λέω;—εἶναι χρέος μας ὅσο μπορούμε—τό γ' ἐφ' ἡμῖν—νὰ τοὺς πιάξουμε τὴν ἀρχαία τους τὴ γούνα τὴν κατασκονισμένη, ὅσο ποὺ νὰ φτάσει ἡ σκόνη στὴ μύτη τοῦ ἔθνους καὶ νὰ τὸ ξυπνήσει. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ μὲ παρακίνησε νὰ γράψω δυὸ λόγια γιὰ τὰ «ρητορικὰ λόγια» τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ καὶ ὀρχίζω ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δηλ. ἀπὸ τὸ λόγο—πρόλογο, γιὰ νὰ πεταχτῶ ὕστερα στὴ μέση—στὸ λόγο γιὰ τὰ ἑκατόχρονα τοῦ Σολωμοῦ—καὶ νὰ σταθῶ ἐκεῖ χωρὶς νὰ πάω στὸ τέλος, γιατὶ ὅπως εἶπα καὶ παραπάνω ἐξ ὄνυχος θὰ γνωρίσουμε τὸν λέοντα.

Πρῶτα πρῶτα ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς ἀρχίζει νὰ μᾶς